

Veličanstveni Ja

spomenar uz izložbu
Veličanstveni Vranyczanyjevi

Veličanstveni Vranyaczanyjevi

Umjetnički, povijesni i politički
okvir života jedne plemićke obitelji

14.5. ;
-21.8.
2016.

Jutarnjek

Nakladnik: Muzej za umjetnost i obrt

Za nakladnika: Miroslav Gašparović

Urednica: Malina Zuccon Martić

Autorica: Iva Meštrović

Fotografije: Srećko Budek i Vedran Benović

Lektura i korektura: Antonia Došen

Grafičko oblikovanje: Iva Meštrović

Tisk: OFFSET NPGTO tisk d.o.o.

Naklada: 700

Muzej za umjetnost i obrt

10000 Zagreb

Trg maršala Tita 10

tel. 4882 111; fax. 4828 088

www.muo.hr

e-mail: muo@muo.hr

Podaci o vlasniku spomenara

_____ plemeniti _____ (_____)
ime prezime nadimak

Datum rođenja:

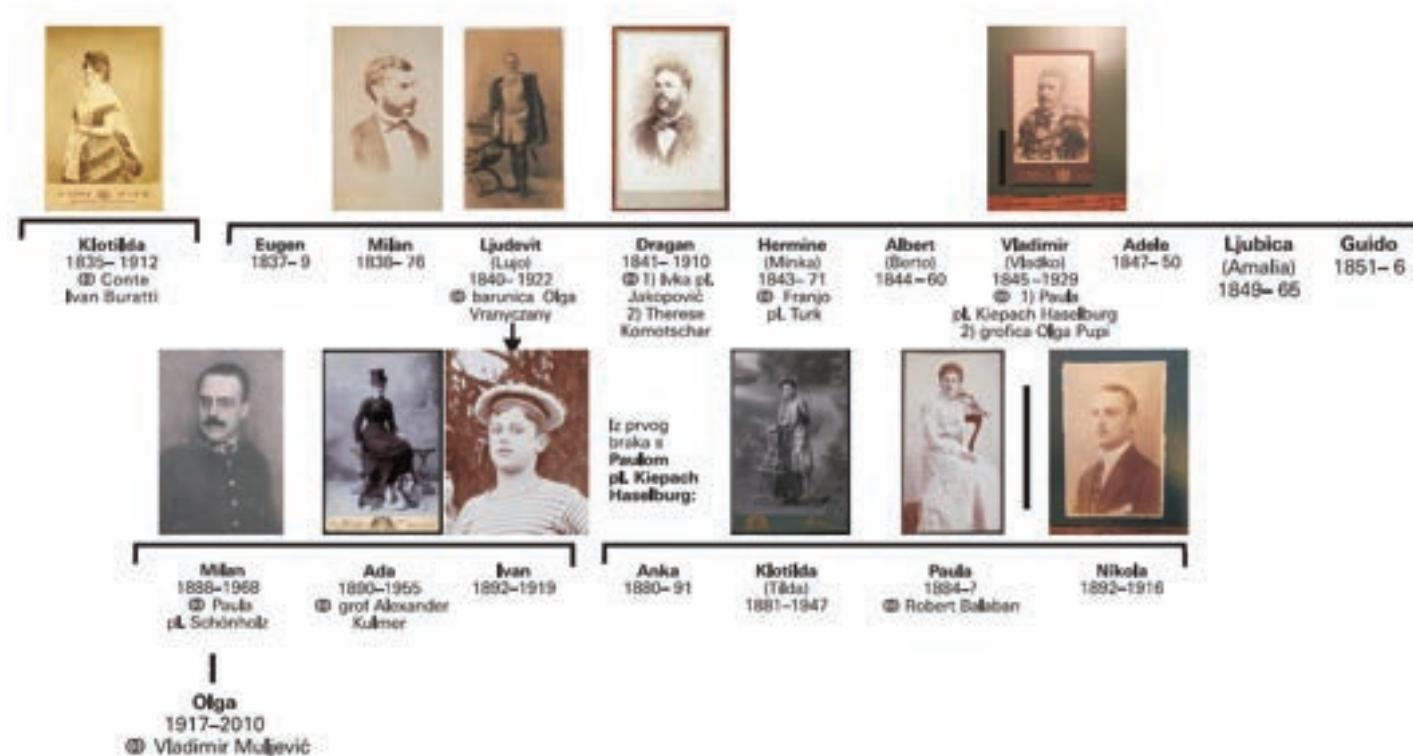
Mjesto rođenja:

Ime vrtića / škole:

Ovaj spomenar* uspomena je na izložbu *Veličanstveni Vranyčanyjevi - Umjetnički, povijesni i politički okvir života jedne plemićke obitelji* koju sam posjetio/la u Muzeju za umjetnost i obrt
____ dana ____ mjeseca 2016. godine.

* Spomenari, suveniri i drugi predmeti uspomenskog karaktera jako su popularni u 19. stoljeću, a nastavljaju se izrađivati i nabavljati do danas.

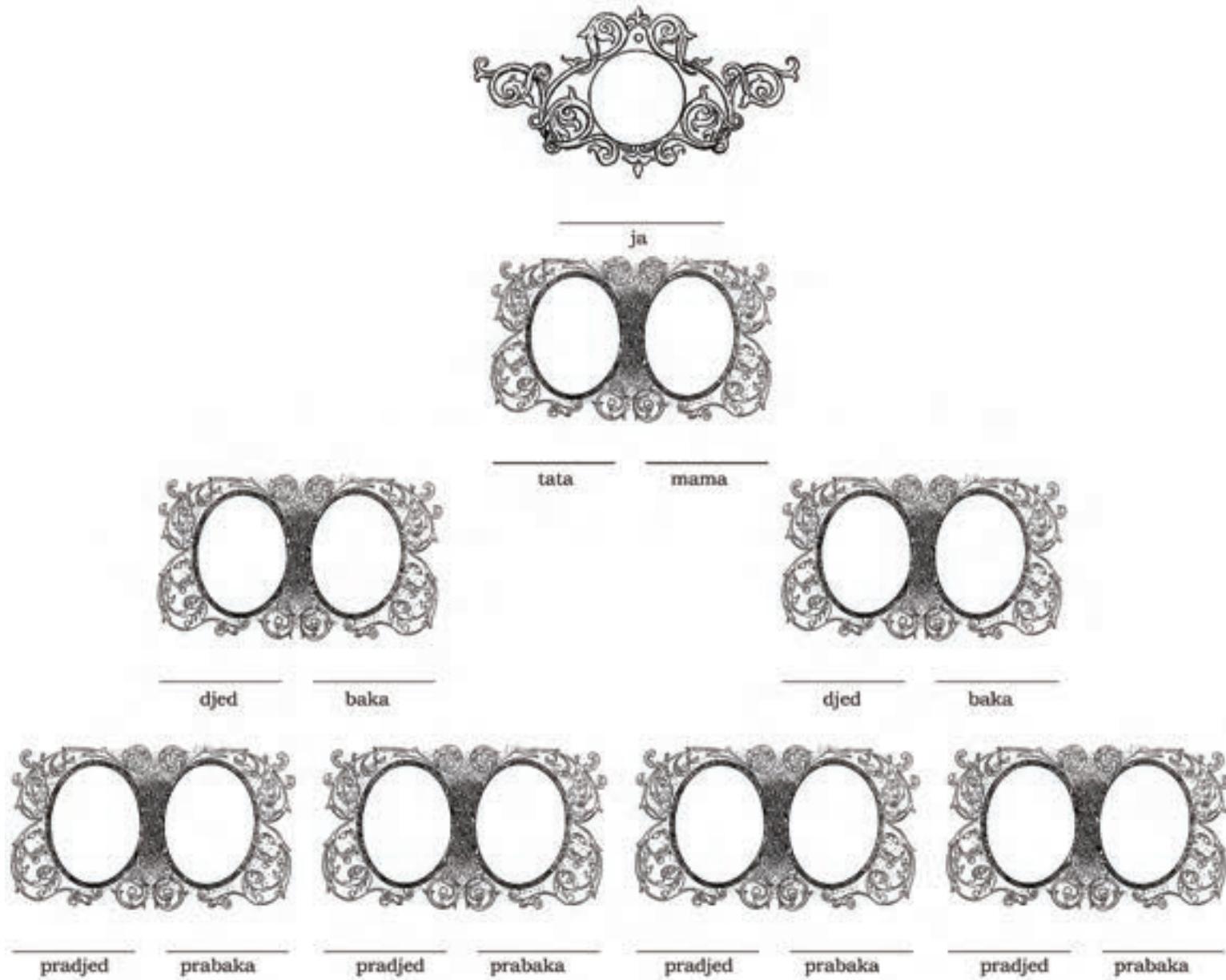
Dio rodoslovlja* plemičke obitelji Vranyaczany

* Rodoslovje ili genealogija je pomoćna povijesna znanost koja proučava podrijetlo i razvoj porodica i plemena. To uključuje imena živih i preminulih osoba, rodbinske i bračne odnose.

Već su u antičkom Rimu patricijske porodice izrađivale rodoslovne knjige o svojem, katkad lažnom, čak i božanskom, podrijetlu. Genealogija se kao disciplina osobito razvila u srednjem vijeku zbog potreba feudalaca da dokažu svoje plemičko podrijetlo.

Moje obiteljsko stablo*

* Obiteljsko stablo prikazuje povijest obiteljske loze, a sastavljeno je od imena i prezimena predaka. Poznavanje povijesti svoje obitelji posebno je važno plemićima jer se upravo obiteljskim stablom koje seže daleko u prošlost može potvrditi obiteljski status.

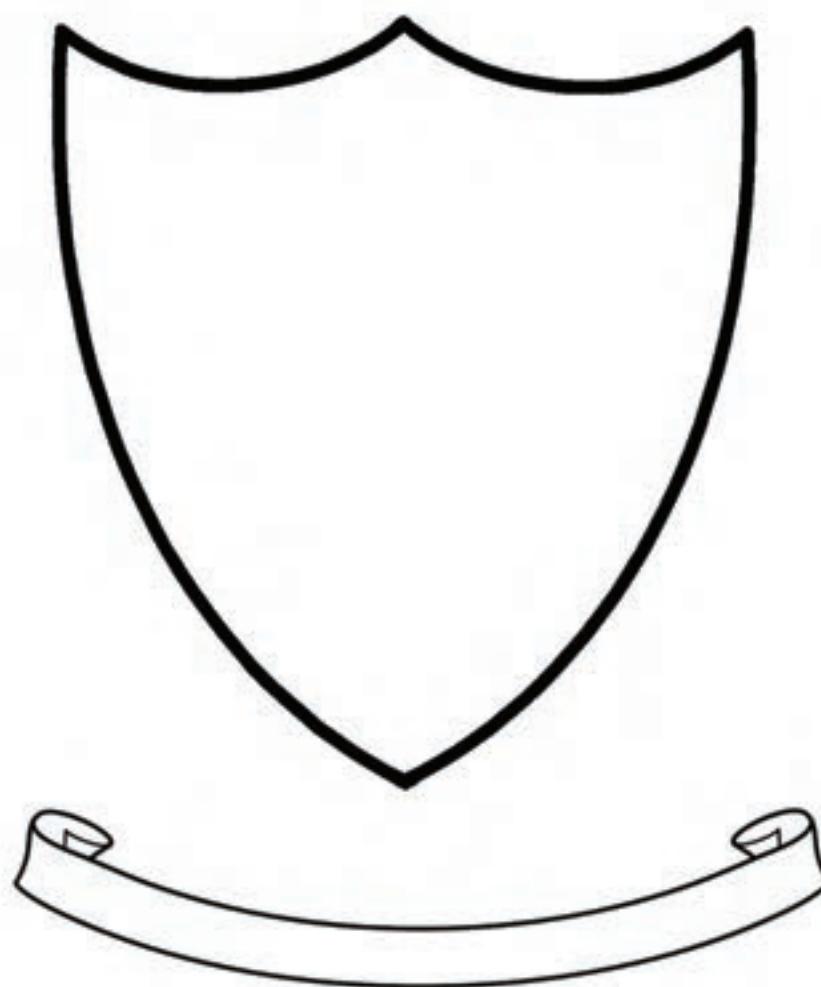
Barunski grb* i geslo *Fratrum Concordia* (*Složna Braća*)
obitelji Vranyczany-Dobrinović

* Postoje grbovi obitelji, država, gradova, nogometnih klubova...

Prvi grbovi javljaju se krajem 11. stoljeća na štitovima vitezova, a svrha im je bila razlikovanje vitezova. Naime, u metežu borbe i punoj ratnoj opremi, bilo je jako teško prepoznati tko ti je prijatelj a tko neprijatelj! Upravo zbog toga grbovi često imaju oblik štita.

Grb i geslo moje obitelji*

* Grbovi nisu samo zanimljiva likovna djela, nego nose uvijek i dublje značenje: svaki element grba označava nešto karakteristično za onoga koga predstavlja.
Znanost koja proučava grbove naziva se heraldika.

Vincenzo Reggio, *Simon Vranyczany-Dobrinović*, Rijeka, 1853.

Mali Simon na ovom portretu ima tri godine.

Moj autoportret*

* Portret je prikaz neke određene osobe.
Autoportret je prikaz samog sebe.

František Wiehl, *Ambroz ml. Vranyczany-Dobrinović*, 1844.

Ambroz ml. Vranyczany-Dobrinović nastojao je unaprijediti prometne uvjete u sjevernoj Hrvatskoj kako bi poboljšao trgovinu. Zaslužan je za nabavu prvog parobroda u Hrvatskoj. Nadalje, bavio se politikom i zauzimao za hrvatske interese. Zbog toga je na portretu odjeven u ilirsko odijelo, na stoliću je ilirska kapa, a s desne strane u pozadini prikazan je parobrod Sloga.

Moj autoportret kada odrastem, u čitavoj figuri*, s naznakom zanimanja**

* Prikaz čovjeka može obuhvaćati glavu, poprsje, figuru do koljena ili cijelu figuru.

** Na portretima je često jasno čime se portretirana osoba bavila – po odjeći, predmetu u rukama i slično.

Dvorac Vranyaczanyjevih Oroslavje Gornje

DVORAC OROSLAVJE GORNJE

TONKA-ZAGREB

Plemstvo je često prvi dio godine provodilo u gradskim palačama, a ljeta i jeseni u dvorcima na imanjima izvan gradova.

Moj dvorac – eksterijer*

* Eksterijer je pogled na objekt izvana.

Interijer* palače Ljudevita Vranyczanya, Strossmayerov trg 12**

Predvorje

Soba za bilijar

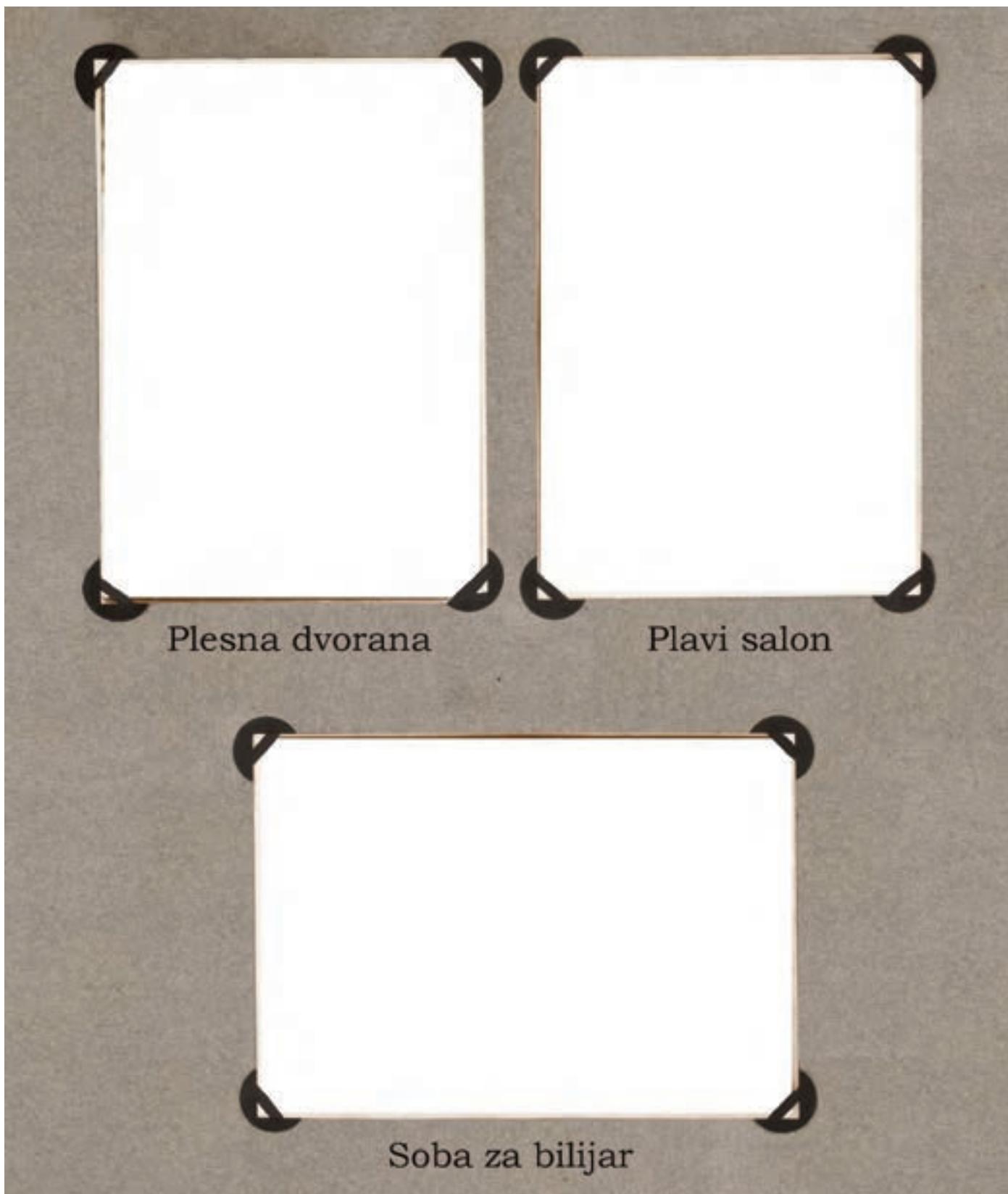

Velika dvorana

* Interijer je pogled na unutrašnjost objekta.

** Danas se u ovaj palači nalazi Moderna galerija.

Moj dvorac – interijer

* Salon je primaća soba, nešto kao današnji dnevni boravak. Saloni su vrlo raskošno uređeni jer trebaju pokazivati bogatstvo domaćina. Često su nazvani prema boji koja prevladava u uređenju.

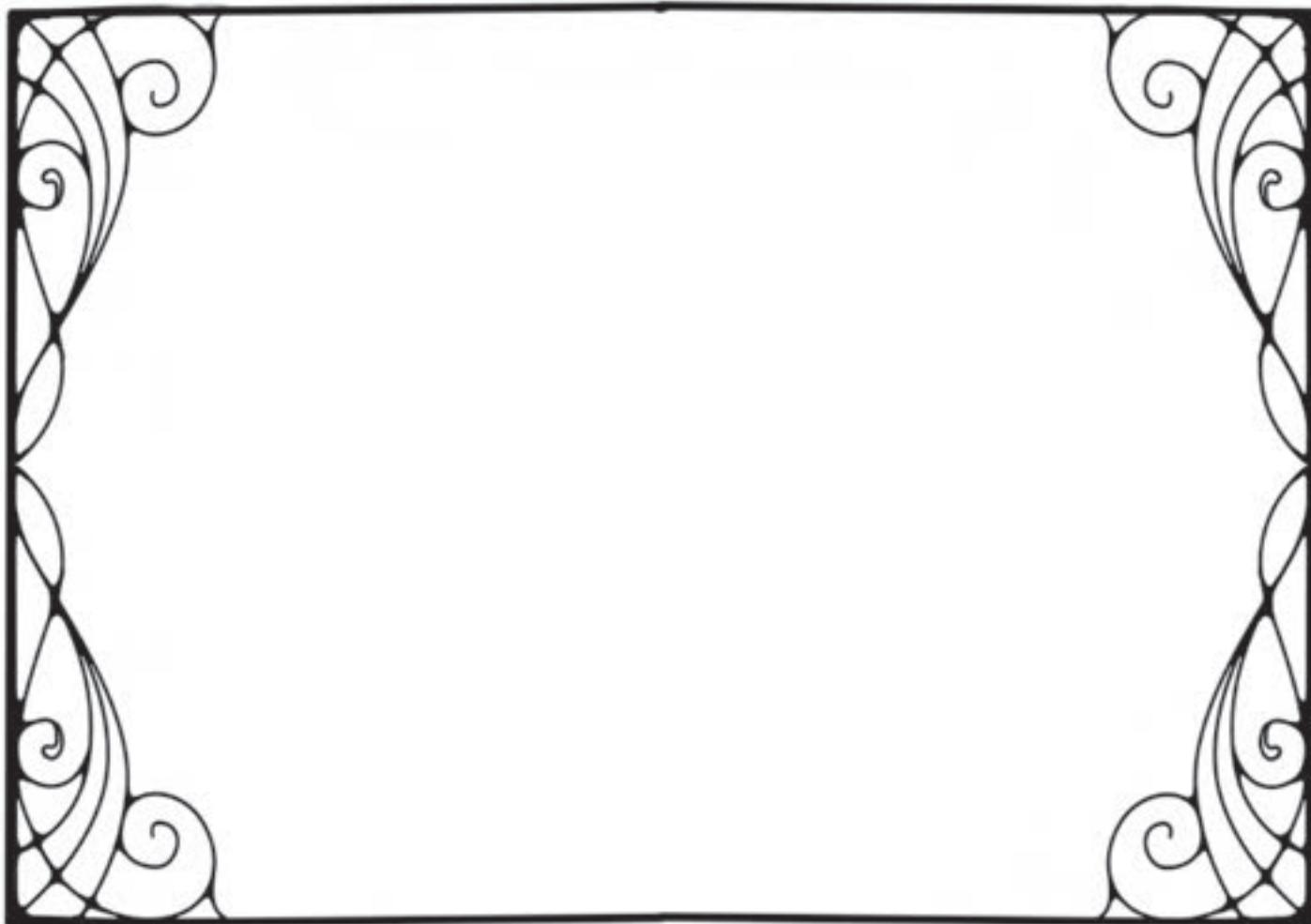
** Soba za bilijar pripada takozvanim „muškim“ prostorijama. U njoj se nije igrao samo biljar, nego i druge društvene igre – prvenstveno karte. Osim toga, tu se pušilo i pilo viski.

Kostimirane zabave i predstave Vranyaczanyjevih

Kostimirane zabave bile su omiljene među evropskim plemstvom krajem 19. stoljeća. U palačama i dvorcima Vranyaczanyjevih priređivale su se kostimirane zabave s plesom, »žive slike« i amaterske predstave.

Kostimirana zabava* povodom mog rođendana

* Ako je zabava kostimirana, znači da se gosti i domaćini trebaju maskirati, odnosno odjenuti kostime (kao za maškare!).

Jelovnik za večeru kod Vranyaczanyjevih

Jelovnik

18. travnja 1912.

Lažna juha od kornjače
Iverak u chéron umaku

Teletina s povrćem

Pašteta od divljači s Cumberland umakom

Guščići

Salata

Kompot

Sladoled

Sirevi

Voće

Desert

Žene iz plemićkih obitelji imale su važnu ulogu u organizaciji zabava. Morale su biti dobre domaćice, znati sastaviti menije i zabavljati goste.

Općenito, plemkinje su trebale imati širok raspon znanja koji je uključivao poznavanje nekoliko stranih jezika, a francuskim su vladale besprijekorno jer su upravo tim jezikom razgovarale s pripadnicima svoje klase.

Jelovnik za zabavu povodom mog rođendana (sve što najviše volim)

hladno predjelo:

juha:

toplo predjelo:

prvo glavno jelo (mesno):

izbor priloga:

drugo glavno jelo (riblje):

izbor priloga:

prvi desert:

drugi desert:

Jelovnik za običan dan (ono što baš i ne volim, ali moram pojesti)

Modni dodaci Vranyaczanyjevih

Nakit se nabavljao i na brojnim putovanjima kao luksuzni suvenir. Tako je obitelj Vranyaczany ovu iglu-broš s pticicama nabavila 1893. godine u Parizu.

Magnatska gala je tradicionalna plemićka odjeća koja se sastoji od dolame (ogrtača), mentena (kratkoga kaputa), hlača, pojasa, čizama i kalpaka (visoke kape opšivene krznom te okićene visokom perjanicom). Kao modni dodatak uz galu u pravilu ide i paradna sablja, često izrađena od plemenitih metala s dragim kamenjem.

Moj omiljeni nakit, kravata ili paradno oružje*

* Odjećom, nakitom i drugim modnim dodacima plemići su iskazivali bogatstvo i pratili modu koju je diktirao carski dvor.

posjetnica Vladimira
Vranyczanyja

Monogrami Ade i Klotilde (Clotilde) Vranyczany

pečat s monogramom Olge Vranyczany

Moj potpis krasopisom*

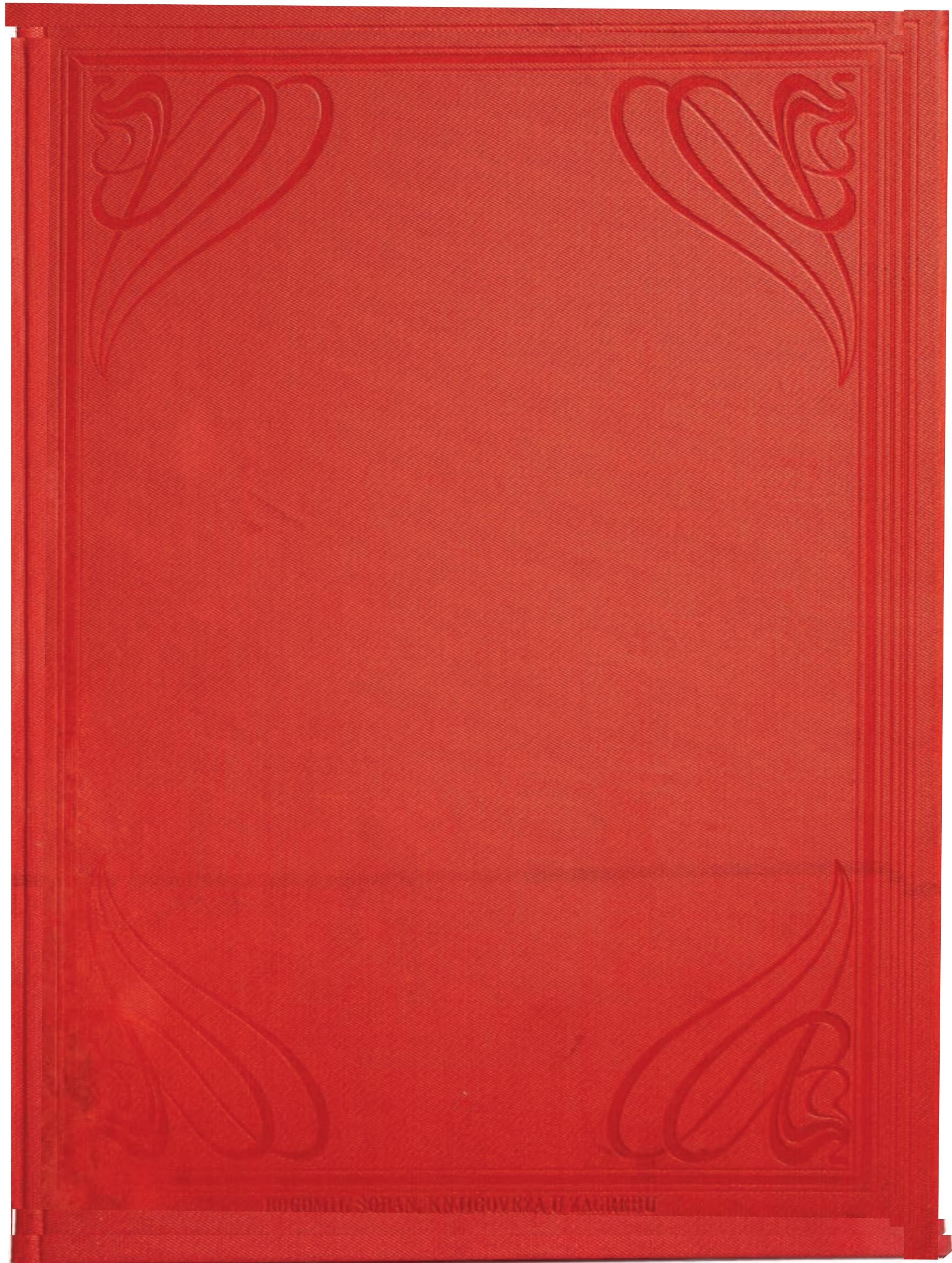
Moj monogram**

Moj pečat***

* Krasopis je umjetnost lijepog pisanja rukom uz pomoć pera, kista, tinte ili nekog drugog pribora za pisanje. U prošlosti je krasopis bio jedan od školskih predmeta.

** Monogram je kratica ili šifra za ime neke osobe. Najčešće se sastoji od inicijala (početnog slova imena i prezimena) koji se preklapaju, odnosno povezani su tako da čine jedinstvenu cjelinu.

*** Pečate ćemo izrađivati na kreativnim radionicama u MUO od 14. do 19. lipnja, radnim danima od 10 do 16 sati, vikendom od 10 do 14 sati.

ДОРОГИЕ СОРАН, КНИГОУКЛА И ЧАСТИЧИ